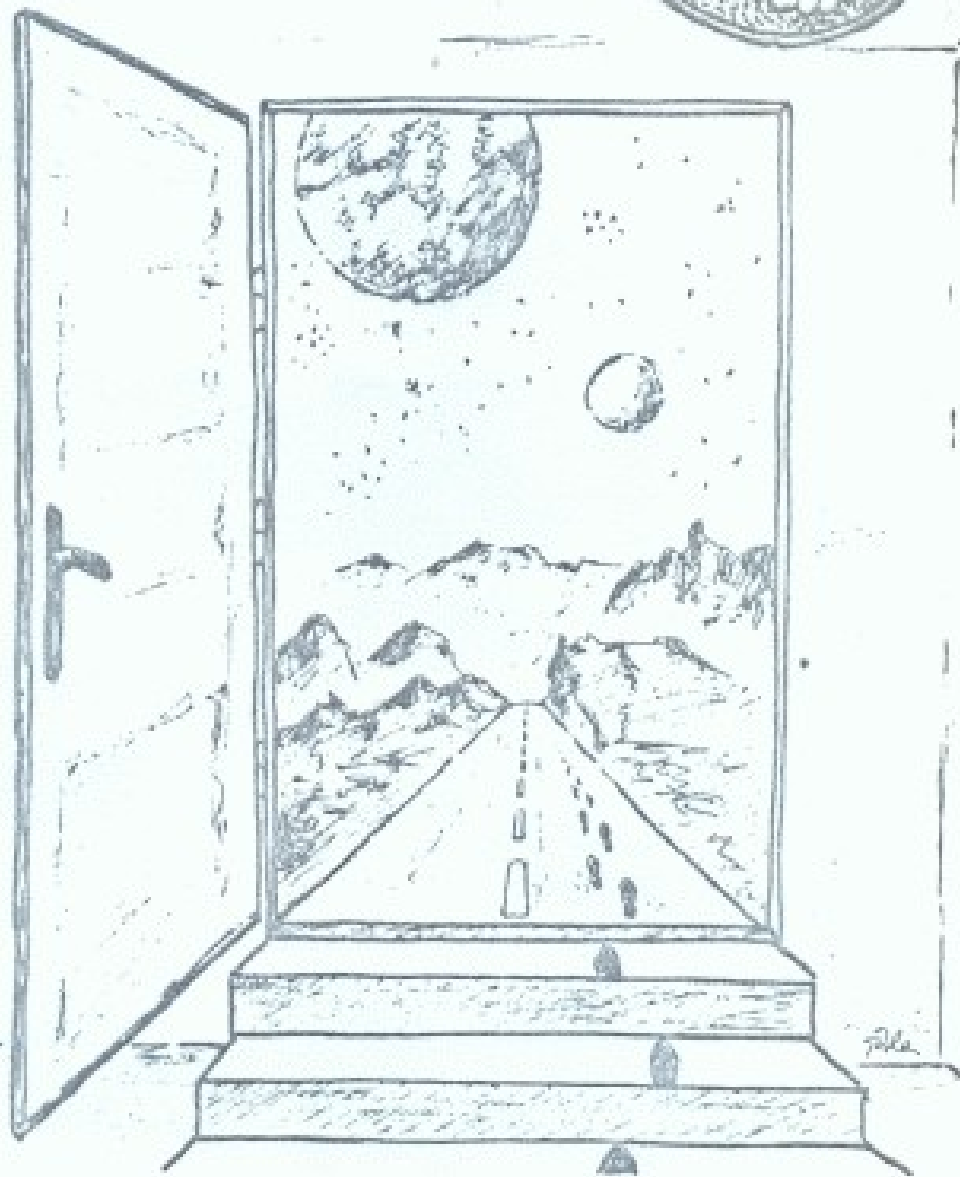

SALAMANDR 3.

J. Matys PRODAVAČ DEŠTNÍKŮ

V řídké šedé mlze a nepříjemném šeru jednoho podzimního večera se na zastávce aerobusu choulilo šest lidí. Trpělivě, či netrpělivě - podle toho jaké byli povahy - čekali a počítali dlouhé minuty zpoždění.

Na kraji travnatého svahu stál starý, ale statný biorobot v proužkovaném ošumělém obleku, s pouzdrém přes ramena. Z tlumoku čouhaly rukojeti rozmanitých deštníků. Vedle biorobota netrpělivě klepal podrážkou o podrážku středně vysoký muž v nejlepších letech, rozlobený na sychravé počasí. Za nimi stály dvě téměř si podobné ženy, v letech již pokročilejších, a hleděly nasupeně na dva zarostlé a hlasité mladíky; dvojici nápadnou poněvadž oč byl jeden subtilnější, o to byl druhý hromotlučnější. Žena šeptem přičítaly něco na vrub chuligánů.

"K čertu," ulevil si muž vedle prodavače deštníků. Mladíci zmlkli a začali si ho s nepokratým zájmem prohlížet.

"Taky pravda - už to tu mělo bejt," přitakala jedna z žen.

"Ještě ke všemu začíná pršet," přidala se druhá žena.

"To víte paní podzim. To je vždycky tak," chopila se hovoru první "Dneska je to takový, že kabát, kloudnej kabát si člověk u nich nevybere.

"No to máte pravdu, dneska jsou to takoví lotři ...

"Jo, jo pravda paní. Dneska strašej lidi už vším. Prej budou nahrazovat lidi i v bezpečnostním aparátu ..."

Rozhovor nepokračoval, mezitím se totiž dalo do dešťš a prodavač deštníků jedno paraple vytáhl z pouzdra a rozprostřel nad sebou modročernou klenbu, chránící před dotírající vodou. První žena na něj závistivě pohlédla a tiše řekla, jakoby nevěděla, že mají třikrát výkonnější sluch než lidé:

"Voni ti lotři dneska neudělaj pro vobyčejnýho člověka nic, ale nic ..."

"Jo, pravda. Vono se už zapomíná, že tu původně měli bejt pro lidi," přisadila si druhá.

"Mohl byste mi půjčit deštník, než to přiletí?" promluvil náhle muž na prodavače deštníků.

"Nemohu, prosím. Já deštníky nepůjčuji, ale prodávám," odpověděl podle programu biorobot.

"No, nó," řekl kousavě muž.

"Ani deštník člověku nepůjčí," usykla první žena.

Napětí, rostoucí se silící sprškou z šedomlěčně zbarvené oblohy, přerušil hromotlucky mladík. Nečekaně přistoupil k prodavači deštníků a se slovy "Dovolte, prosím," mu vytáhl krajní deštník.

"Vraťte deštník, prosím," řekl deštníkář.

"Trhni si vertikálem, ty chemikále," drze odpověděl mladík a rozvinul deštník nad sebou a miniaturním kamarádem. Deštníkář k nim došel a vytrhl mladíkovi deštník z ruky, ale než stačil nešťastné paraple uklidit, zasáhla ho do obličeje mladíkova dlaň, vzápětí uhodil druhý. První žena přiskočila, vytrhla prodavači, iracionalizovanému nečekaným útokem, deštník z ruky a začala ho s ním mlátit hlava nehlava. Přidal se i muž v nejlepších létech. Společnými silami stáhli prodavači pouzdro s deštníky z ramena a potom ho shodili ze svahu.

"Nic lidského v těch lotrech není," prohodila druhá žena, pokojně rozvírajíc barevné kolo dámského deštníku.

+ + + + +

V. Horák - NEJKRÁSNEJŠÍ MĚSTO SVĚTA

- Ale pro zrovna já, šéfe? To nemáte...

- Nemáme. Rozhodli jsme jednoznačně, že poletíš ty.

- Ale já mám chvíli před důchodem a kromě toho jsem už proharcoval dost. Proč nepošlete někoho mladšího?

- Poslouchej mě. Je to tvůj poslední úkol. Já vím, že se ti tam mezi ty pitomce nechce. Ale zkus se vžít do mojí situace. Kdybych tam na Zemi poslal nějakého holobrádka, určitě by to zvorál, protože nemá s lidmi zkušenosti. A mě pak vždycky seřvou na Ústředí, protože ta planeta má být už dávno zcivilizovaná. Já ti věřím. Tenkrát, jak jsi tam byl jako Newton, to jsi byl fantastický. A Einstein se ti taky náramně povedl. Teď máš ale docela jinou úlohu. Jde doopravdy jenom o to, pomoci jim v jednom státě s literaturou. Zkrátka budeš spisovatel. Můžeš psát v podstatě co tě napadne. Čím rychleji budeš hotový, tím rychleji tě vezmu domů. A budeš mít nadosmrti pokoj. Tak co, platí?

- Jo. To si pište, že budu psát jako drak.

O něco později dostal průzkumník určený v výsadku za Zemi identifikační štítek.

-Jo jo, Ludvík Souček, to jsem zase vyfasoval jméno. Alespoň že budu bydlet v Praze. Vždycky jsem říkal, že je to nejkrásnější město světa.

Vidím ho, jak se zhmotňuje na posečené louce mezi kupkami sena. Několika dřepů poskoky srovnává svou novou tělesnou schránku. Jen na okraj podotýkám, že mu to docela sluší. Protahuje se a má pocit, že je celý zpřeházený. Lže sám sobě, dareba. Není nad pohodlnější cestování než s Intergalaturistou. Kdyby byl sám k sobě upřímnější, musel by si přiznat, že je pouze rozlámaný po všech rejších devatenácti citových výlevech k přerokované Axaloš, vzpomínající na něj kdesi v končinách, kde talitha našlapuje tlapou Velké medvědice. Voda v jezeře se tam leskla nazelenale a milostná Axaloš špitla devetenáckrát ne.

Eudi teď cítí pevnou půdu pod nohama. Na této planetě je o něco chladněji, ale kožené boty rosa nestudí a kožené bundě na záda netáhne.

Je noc. Jak jinak. My ořicházíme jedině v noci - už ze zvyku protože dříve platilo k dobrému vychování nešidit vás o popisy velkolepých pohledů na zářící tělesa zjevující se na puntíkované pozadí oblohy. Ačkoli se nad tímto způsobem cestování už dávno zavřela hladina minulosti, domníváte se, bloudové, že nás tak vidá te dosud. Kdybychom nebyli nyní věci, snad bychom se i urazili. Vždyť i my jsme o kus dál. My vás přece také necvidáme stále ještě drkotat se v dostavnících nebo zvedat prach v těch titěrných roztomilých aerovkách. Kdybyste skutečně chtěli spatřit, jak přicházíme, neskomírali byste před obrozovkami, ale vyšli byste ven, dívali se vzhůru - třeba na Perseidy - a něco si přáli. My nosíme štěstí, to protože jsme šťastní. A občas nejen štěstí.

Eudi má pocit, že už tu jednou byl, i když na jiném místě. Možná se skupinou, možná s manželkou, možná už tenkrát sám. Od té doby zde musela uplynout hezká řádka let. Těmito úvahami se všichni příliš nezatažuje.

Vidím ho, jak zalézá do kupky sena a vzápětí usíná. Jak bne! Čekám. Jsem placen hlavně od čekání.

Probouzí ho až sluneční zašimrání. Chlad mezi nocí a ránem zaspal. Protahuje se, zívá, vykonává potřebu a se zalíbením se rozhlíží po okolí.

Po nedaleké silnici brumlá traktor s přívěsem. Vysoko nad

poletujícími opeřenci se velebně nese Boeing 727 na své cestě do teplejších krajin. Po mezi se šourá dědek s kosou.

Eudi se usmívá. Život je přece tak krásný! A ještě krásnější je život rozdávat. Rozdávat ho plnými hrstmi v úzké spolupráci s půvabnými životadárkyněmi. Eudi se zatím ještě může usmívat.

Čeká, až dědek zmizí za terénní vlnou, až se kosa přestane blýskat na ranním slunci, pak se zvolna vydává k silnici. Přeskakuje příkop a rovnýma nohama dopadá do štěrku na krajnici. Sedá si do příkopu a se zájmem sleduje jakéhosi černého brouka, jak si razí cestu zelenými stonky.

Eudi má čas. Teprve za čtvrt hodiny se od motorestu Zdar, dvanáct kilometrů odtud, odpoutá bílý trabant s pražskou poznávací značkou, a s řidičem, který se ukrutně nudí a který tuto vzdálenost navzdory ostrým zatáčkám urazí za necelých osm minut.

Kolem projíždí babka na kole. Obličej v černém šátku se na Eudiho zvědavě a zároveň přísně podívá, na řidítkách zařinčí bandaska a nohy v odraných te niskách dál vytáčejí metr za metrem.

Neuplyne ani půlhodina. U Eudiho brzdí bílý trabant a ukrutně se nudící řidič otevírá dvířka.

A protožr Eudi je dobrý posluchač, připadá Tondovi, jak se onen řidič jmenuje, že už dlouho nevzal tak sympatického stopaře. Zdá se, že většina lidí, které mají pozemšťané rádi, jejich dobrými posluchači. Proč ale posluchači mají rádi vypravěče, to nechápu.

Dusím se ve výfukových plynech. Kdy se konečně vzdáte aspoň těch dvoutaktů...

Prolínám svou profesí.

Naštěstí už po několika desítkách kilometrů začíná Eudi stále silněji vnímat dívčí touhu.

Tondovi je viditelně líto, že dál už pojede sám.

Eudi mu ještě zamává z prašné návsí obce, jejíž jméno nezajímá ani jeho, ani mě, ani vás, ani Tondu, a vrací se kus cesty zpět.

Aha:

Jana Koudelková: studentka střední ekonomické školy, dcera lékařky a vedoucího pracovníka, štíhlá, drobná, celkem pohledná, romanticky založená, v osmnácti stále ještě panna. V táboře přátel ochrany životního prostředí se jí líbí. Je tu prima parta a Jana navíc ráda pracuje v lese. Ráda vdechuje vůni pryskyřice, ráda

naslouchá chrastí praskajícimu v ohni, ráda se dotýká něžňoučkých, ale již pichlavých boroviček, které větší část dne sází na přeorané mýtině. Odpoledne si jde na chvíli zaplavat, zahraje si volejbal, čte si, večer si zaspívá při kytaře a alou na kutě. Jana není ten typ, který by hned šel s prvním klukem. Už příliš dlouho čte mladosvětskou Sally a ví, že není žádný spěch, protože velká láska zaručeně jednou přijde a pak - možná i plánované rodičovství.

Velká láska zatím schází po pěšině ke srubům na břehu kalné řeky.

Jana sedí na pařezu a čte si Sýsovy básně, které jí někdy připadají až neslušné a které ji přesto čímsi přitahují. Však já vím.

Pěšinka od tvých rtů ke klínu
je dosud neprošlapaná

Ale už přibývá záseků v sešitku tvého těla

Jana vzhlédne od těch veršů neocudných a propadne se do modrých hlubin Eudiho očí. Na Intergalaturist je vždycky spolehnutí! Eudi se, pro změnu propadá do hlubin jejího modrého trika Zrozpačitelá Jana si prsty přičesává krátce přistřižené černé vlasy. Je to zkrátka láska na první pohled, kterou vaši vzdělanci nazývají coup de foudre.

Slovo dává slovo a slova se splétají v řeč, v níž je Eudi stále sympatičtější. Eudi není žádný začátečník.

Zřejmě ani tady nejsem nadarmo.

Po setmění Jana nejde spát do srubu, kam si lehkomyšlná Olina brává na noc osmahlého kudrnáče Marka.

Janě tentokrát komáři nevadí. Jana tentokrát neslyší, nevidí, pouze párkrát vzdychne ono známé souhlasné ne.

Ne. Nejsem tady zbytečně.

Vidím opálením púlená ňadra vyhupující se zpod stagovaného trika. Později vidím i ona místa, která jiný básník nazývá temnými jetelišti.

Je to krásné.

Pro Janu až bolestivě krásné. A čím krásnější, tím i méně bolestivé.

Po chvíli vše utichá. a po další chvíli slyším to, co ten ničema říká snad každé:

Vracím se za noci
Snáším se a hebce
Přistávám na plošině

Tvého břicha

Jsi pohostinná planeta

A já tak sám

Nevím kam dřív

Ani kudy kam

Mám však ústa

A ruku

A ještě

Jednu ruku má m

Ale to není všechno

Čím si tě prozkoumám

Slyším:

"To je krásné... To jsi složil sám?"

Ano, složil to sám, ale překladatelé se řádně zapotili, aby tahle blbůstka dávala smysl i na jiných světech.

Slyším:

"Povídej mi ještě něco, Eudi. Eudi... to je krásné jméno...
Buď na mě hodný, Eudi..."

A Eudi je hodný. Až moc.

Usínají dvě hodiny před rozbřeskem ve srubu, který je tuto noc volný, protože Olina je u Marka, jehož spolunocležník Petr se v jiném srubu objímá s Marií, jejíž spolunocležnice Magda se toulá kdesi po mezích s Honzou.

Je ráno.

Eudi vylézá ze srubu, protahuje se, mžourá do vycházejícího červenáče. Říká si, že takové slunce už někde viděl, ale stále si nevzpomíná kde.

Já to vím.

Jako památka na Eudiho poslední návštěvu zůstal zde nespočet rezatých božích muk roztroušených podél cest, postávajících na rozcestích, váhajících kudy se dát. Je na nich standardizovaný utrápený triatřicetiletý vousáč a vlasatec, jehož lehkomyšlná matk až příliš snadno podlehla svodům vesmírného P/r/outníka.

Eudi si nemůže pamatovat všechno.

Ostatní sruby ještě spí. Spí i Jana, stočená pod dekou do

do klubička. Usmívá se ze sna jako děcko. Zatím se ještě usmívá, nechme ji.

Eudi mizí v lese. Kráčí zvolna, jako by se vznášel, ani větvička nezapraská. Víím, že kdybych i nadále šel za ním, spatřil bych, jak se zastavuje někde na pasece, jak usedá na bobek, sklání hlavu až k samým kolenům, hluboce se soustředí a nakonec mizí v duhovém oparu, který se ještě chvíli bude tetelit nad prázdným místem.

Ale co bych se za ním vláčel. Úkol jsem splnil, nad plán, a spěchám podat hlášení manželce, Vznešené Esedes. Teď už snad konečně dosáhne rozvodu. A já krom běžné gáže dostanu i prémii za úspěch. Časy jsou zlé a my privátní očka se máme co ohánět.

Jsem zvědav, jakou památku zanechá jeho druhá návštěva. Za seriózní informace se odměním, třeba nanebevzetím. Možná mě znáte, a pokud ne, poznáte mě snadno - vypadám zhruba jako trojúhelník... Říkáte, že rodiče Janu určitě donutí, aby si to děcko nechala vzít? Ale to je škoda, to je škoda, to je pro vás všechny nesmírná škoda!

.....
++++
++++

SF klub S A L A M A N D R informuje:

... PARCON'85 se bude konat ve dnech 19., 20., 21. dubna 1985

... s uzávěrkou povídek, tj. dokonce ledna 1985, přijímáme závazné nabídky klubových pořadů pro PARCON'85. Přihláška musí obsahovat scénář, požadavky na prostory a techniku...

... předpokládáme vydání inf. materiálů o SF klubech; prosíme tedy o veškeré informace, které o sobě chcete zveřejnit...

... máte-li dobrý nápad, jak vylepšit setkání, neváhejte a zašlete nám ho...

... prosíme všechny, aby si poznačili malou změnu v adrese:

Klub SF SALAMANDR, Pavel Blecha,
Studentská 199, 530 09 Pardubice

V. Horák

LESY BUDOU ŽÍT

Naše lesy se opět zelenají!

Nový strom s novými vlastnostmi, lípa nesmrtelná, znamená konec všem vážným ekologickým problémům!

Tento strom je zcela odolný vůči škodlivým průmyslovým exhalacím, ba naopak, sám ještě vzduch čistí. Nasává plyny speciálními kánálky v listoví a zvláštním potrubím je dopravuje do zásobníků ukrytých mezi kořeny, kde čekají na další využití. Zkuste ulomit sebemenší větvičku lípy nesmrtelné. Pahýl vás okamžitě ovane veškerými exhalacemi nashromážděnými v zásobníku, nadto ještě s přísadou šedesátiprocentního smrdanu nesnesitelného - odporný zážitek, na jaký do smrti nezapomenete!

Sluneční energie využívá strom nejen k fotosyntéze, ale také ke kvašení a destilaci pravé rezné lípovice! Je konec vandalskému rytí mileneckých srdcí a monogramů do kůry stromů. Povrch lípy nesmrtelné je potažen speciálními karborundovými sloučeninami a odolává i korundovým vrtákům! Zkuste odhodit v blízkosti stromu papírek nebo plechovku. Speciální fackovací haluze se už postarají, abyste se poučili, jak se máte chovat v lese! Na mimořádně tvrdé a odolné nátury je v záloze i haluz boxovací s pěstí modelovanou podle samotného Muhammada Alího. Není snadné utrhnout jediný lísteček z větví lípy nesmrtelné. "Lístičky" jsou tak ostré, že rozřežou i mnohem tvrdší kůži, než je ta vaše.

Nedocenitelné výhody poskytuje také společenství líp nesmrtelných. Myslivci, můžete znovu založit svůj svaz, neboť díky novým lesům se počítá s prudkým vzrůstem počtu zvěře. Na noc se les líp nesmrtelných samočinně obežene elektrickým polem, což lesní zvěři zaručuje ničím nerušený spánek. Automatické registrovače ok, zasypávače pastí a megnetické odebírače pušek úplně znemožní jakoukoliv formu pytláčení. V zimě strom vylučuje výživnou syntetickou potravu pro všechny druhy zvěře. Kořeny lípy nesmrtelné vylučují vysoce kvalitní humusové hnojivo, podporující růst kapradin, lesních trav a zvláště hub - do našich lesů se opět vrátí houbaři! Součástí každého stromu je jeden úl s elektromagnetickými včelami, které opylují květy všeho druhu. Výnosy medu se tak až dvojnásobně zvyšují, protože umělá včela nepotřebuje potravu, stačí jen jednou za půl roku dobít akumulátor, ze kterého včely čerpají.

Samozřejmě, že lípy nesmrtelné nacházejí využití i samostatně.

Můžeme si ji například vysadit do zahrady místo hlídacího psa, strom vždycky a včas upozorní klaksonem s voláním "Pozor, zloděj!" na každého návštěvníka, ohrožujícího náš klid a majetek. Příjemným trylkováním nahradí strom ve velkoměstech lesní ptactvo, o vydávání pravých lesních vůní ani nemluvě.

Nedozírné, revoluční přednosti lípy nesmrtelné v porovnání s xx klasickými stromy jsou patrné na první pohled. Věřme tedy, že sen nám brzy podaří najít výrobce tohoto převratného stromu...

J. Karbusický

S K V R N A

Při letu vesmírem občas dojde k situaci, kdy se řídicí automat musí poradit s člověkem. Podle stupně naléhavosti ho vzbudí buď úplně nebo částečně. V tomto případě zvolil druhou variantu.

"P-A-N-E. P-O-T-Ř-E-B-J-I V-Á-S," zazněl hlas v mozku člověka. Byl to hlas pomalý, klidný a bezbarvý.

"O co jde?" vyslal kosmonaut odpověď. Bez jediného pohybu, stejným pojítkem, kterým přišla prosba. Automat hbitě upravil rychlost předávání informací podle plynutí času svého pána.

"U TŘETÍHO KOREKČNÍHO BODU, SEDMÁ PLANETA. OBJEVILA SE NA NÍ SKVRNA. MÁM ZMĚNIT KURS?" Úspornost ve vyjadřování snižovala handicap vzniklý nesmírně pomalým tempem dialogu.

"Obraz."

Příslušná mozková centra zaznamenala trojrozměrnou prázdnotu a v ní obrovskou rotující kouli. Na její povrchu se dala rozeznat oválná skvrna. Mezitím automat pokračoval:

"ROZMĚR JEJÍ HLAVNÍ OSY STO ČTYŘICET KILOMETR[°]U. PRŮMĚRNÁ TEPLTA ČTYŘI STA PADESÁT CELÝCH...

"Okolní!"

"STO SEDMDESÁT KELVINŮ! MINULÉ EXPEDICE PODOBNÝ JEV NEZEZNAMENALY. ZMĚNA KURSU?"

"Žádoucí!"

"CHCETE ZVÝŠIT SVOJI AKTIVITU?"

"Až podle situace!"

nedůležitá část obrazu se změnila v informační tablo:
p r ů m ě r n á v ý š k a v r s t v y 1 0 2 0 m
č l e n i t o s t p o v r c h u s t u p e ň 3 a

"VYSLAT SONDU?"

"Souhlasím!"

Téměř okamžitě se objevily výsledky analýz:
ú n o s n o s t p o v r c h u 3 0 M P a
c h e m i c k é s l o ž e n í p ř e h l e d o v ě
. . .

"Pravděpodobnost kontaktu?"
p r a v d ě p o d o b n o s t p ů s o b e n í c i z í h o
r o z u m u 9 2 %

"Svolej ostatní lodě! Zvýšit aktivitu!"

Pilotovo tělo se po dlouhé době poprvé pohnulo. Živný roztok kolem něj mírně zavířil. Organismus se definitivně probouzel. Jeho individuální tok času se rychle začal přibližovat k objektivnímu...

+ + + + +

Kosmická kráva přibrzdila svoji nadsvětelnou rychlost a porozhlédla se, kde by vykonala svoji potřebu. Od planety pak odlétala značně odlehčena. K lejnu se začaly slétat kosmické mouchy. Hnal je hlad po surovinách, energii a informacích.

Pavel ŠrédL

T E L E - F I C T I O N S

.....
"Vážení televizní diváci, omluvte poruchu ve vysílání, závada není ve vaší galaxii."

+ + +

"Žádáme televizní diváky o chvílku strpení. Čekáme na připojení okruhů krabí mlhoviny. Zatím vám promítněme sedmnáct dílů Bonanzy."

+ + +

" ... a na závěr vysílání zpráva pro sázející. První řádek je nička, druhý až pátý řádek nula, šestý řádek dvojka, sedmý jednička, osmý nula, devátý jednička, desátý jednička. Výsledky na jedenácté a dvanáctém řádku zatím neznáme. Jsou to zápasy Sparta Praha versu Dynamo Anerinus a Baník Ostrava - Spartak Plejády. Obě naše mužstva hrají na hřištích soupeře a výsledky můžeme očekávat koncem roku 2174."

+ + +

J.G. Ballard

Nahrávka číslo 12

"Hádejte znovu," řekl Sheringham.

Maxted si nasadil sluchátka, pečlivě si je urovňal na uších. Když se deska roztočila, soustředil se a pokoušel se zachytit sebe menší ozvěnu totožnosti.

Slyšel rychlý kovový šelest, jako kdyby ocelové piliny šustil trychtýřem. Zvuk trval snad deset sekund, opakoval se asi tucetkrát a potom skončil řadou típavých tónů.

"No?" zeptal se Sheringham.

Maxted si stáhl sluchátka, třel si jednxoucho. nahrávky poslouchal už celé hodiny a uši měl od sluchátek celé odřené a znecitlivěné.

"Mohlo by to být cokoliv. Rozpouštějící se kostka ledu?"

Sheringham zavrtěl hlavou, až se mu roztrásla bradka.

Maxted pokrčil rameny. "Srážka dvou galaxií?"

"Ne. Zvukové vlny neputují kosmickým prostorem. Trochu vám napovím. Je to jeden z příslovečných zvuků." Zdálo se, že si v tom katechismu libuje.

Maxted si zapálil cigaretu, zápalku odhodil na laboratorní lavici. Hlavička roztavila kalužinku vosku, vychladla a zanechala mělkou černou xxxx jizvu. Maxted ji potěšeně pozoroval a uvědomil si, jak se Sheringham vedle ošívá.

Rozpumpoval mozek k mírně vulgárnímu přirovnání. Co x takhle moucha -"

"Čas vypršel," skočil mu do řeči Sheringham. "Padající špendlík." Zvedl z gramofonu přípalcovou desku a nechal ji vklouznout do obalu.

"Vlastní let, dopad už ne. Použili jsme patnáctimetrovou šachtu a osm mikrofonů. Myslel jsem, že na tohle přijdete."

Natáhla se pro poslední nahrávku, dvanáctipalcovou dlouhohrající desku, jenže Maxted vstal dřív, než ji Sheringham dopravil na talíř gramofonu. Prosklenými dveřmi viděl zadní dvůr, stůl, sklenice a broušenou láhev blýskající se v temnotě. Sheringham a jeho dětinské hříčky ho najednou dráždili; cítil, jak se ho zmocňuje nevole, že toho muže snášel tak dlouho-

"Pojďme trochu na vzduch." řekl příkře, a když se protáhl kolem jednoho stojanu se zesilovači, dodal: "Uši mě brní jako gongy."

"Klid nám rozhodně neuškodí," ochotně souhlasil Sheringham.

Opatrně položil desku na talíř a vypnul gramofon. "Stejně jsem chtěl desku nechat na později."

Vyšli do teplého podvečerního vzduchu. Sheringham rozsvítil japonské lampióny a obax se uvelebili v proutěných křeslech pod širým nebem.

"Doufám, že vás to příliš neznudilo," řekl Sheringham a chopil se broušené láhve. "Mikrosonika je fascinující koníček, jen se bojím, aby se mi ze záliby nestala posedlost."

Maxted cosi neurčitě zabručel. "Některé nahrávky jsou zajímavé," připustil. "Mají hodnotu neobvyklého pohledu - jako zvětšené fotografie hlav mūr a ostří břitev. Ovšem navzdory tomu, co tvrdíte, nevěřím, že se mikrosonika někdy uplatní jako nástroj vědy. Je to prostě komplikovaná laboratorní hračka."

Sheringham zavrtěl hlavou. "To se naprosto mýlíte. Vzpomínáte si natu řadu dělení buněk, kterou jsem vám přehrál nejdřív? 100 000 násobně zesílené dělení živočišné buňky zní, jako když se trhají nosníky a ocelové plechy - nebo vašimi slovy - jako autohavárie ve zpomaleném filmu. Na druhé straně dělení rostlinné buňky je úplná elektronická báseň, samé mollové akordy a bublající tóny. To je přece dokonalá ilustrace toho, jak mikrosonika může odhalovat rozdíly mezi živočišnou a rostlinnou říší."

"Jdete na to moc velkou oklikou," podotkl Maxted a napil se sody. "Právě tak x byste mohl vypočítávat rychlost automobilu podle zdánlivého pohybu hvězd. Možné to je, alee podívat se na tachometr j rozhodně jednodušší."

Sheringham přikývl, zadíval se upřeně na maxteda přes stůl, jako by se jeho zájem o rozhovor vyčerpával. Dva muži seděli tiše se sklenicemi v rukou. Kupodivu, jejich nepřátelství, jež trvalo už tolik let, se nyní jakoby odhalilo, a protiklad osobností, jednání a vzezření se ještě prohloubil. maxted, vysoký svalnatý muž s drsné hezkým obličejem, se rozvaloval téměř vodorovně v křesle a přemýšlel a Susan Sheringhamové. Odjela na večírek u Turnbullů, a nebýt toho, že nepovažoval za opatrné, aby byl u Turnbullů viděn - z důvodů až příliš známých - strávil by tento večer s ní, raději než s jejím groteskním manžílkem.

Přeměřoval si Sheringhama s největším odporem, jakého byl jen schopen, a zajímalo ho, zdali tento škrobený nepřitažlivý muž, pedant s vrozeným akademickým humorem, má vůbec nějaké vlastnosti, které by to vyvažovaly. Při zběžném pohledu žádné, bezpečně. Ačkoliv

- aby ho pozval k nim na tenhle večer, to už vyžadovalo značnou odvahu a drzost. Jeho motivy budou nejspíš typicky výstřední.

Záminka, uvažoval Maxted, byla dost chabá - Sheringham, profesor biochemie na místní univerzitě, vlastnil úžasnou domácí laboratoř: Maxted, bývalý atlet s nijakým titulem, působil jako obchodní agent pro společnosti vyrábějící elektronové mikroskopy, taková návštěva, nadhodil Sheringham do telefonu, by mohla být ku prospěchu oběma stranám.

Ovšem na nic z toho zatím nepřišla řeč. A stejně tak dosud nepadlo jediné slovo o Susan, skutečné příčině této večerní šarády. Maxted přemítal o možných cestách, kterými by se Sheringham mohl ubírat k nevyhnutelné scéně konfrontace; k takovému člověku by se nehodilo nervózní obcházení nebo rána do zad. Ze Sheringhama však vyzařovala utajovaná zlomyslnost dospělého člověka.

Maxted se prudce probral ze snění. Vzduch na dvoře se náhle ochladil, téměř jako kdyby někdo zapnul výkonnou mrazicí aparaturu. Naskočila mu husí kůže, vyběhla po stehnech a skočili dolů za krk; sáhl po sklenici a dopil, co ještě zůstalo z jeho whisky.

"Máte tady venku chladno," poznamenal.

Sheringham pohlédl na hodinky. "Vážně?" řekl. V jeho hlasu se ozval náznak nerozhodnosti; na okamžik se zdálo, že čeká na nějaký signál. Potom se vzchopil, a s podivným úsměvem na půl úst řekl: "Čas na poslední desku."

"Jak to myslíte?" zeptal se Maxted.

"Nehýbejte se," řekl Sheringham. Vstal. "Pustím ji sám." Ukázal na reproduktor přišroubovaný ke stěně nad Mextedovou hlavou, zazubil se a odešel do domu.

Maxted se chvěl nepříjemným chladem, zíral do tiché večerní oblohy a doufal, že svislý proud studeného vzduchu, který se zařízl do dvora, se co nevidět rozptýlí.

V reproduktoru, zmnohonásobeném kruhem dalších reproduktorů, kterých si všiml až teď - byly zavěšeny mezi tyčkovým plotem kolem dvora -, tiše zapraskalo.

Maxted smutně zakroutil hlavou nad Sheringhamovými šprýmy a rozhodl se, že si dopřeje ještě jednu whisky. Jak se natahoval přes stůl, zatočila se mu hlava a zvrátil se bezvládně zpět do křesla. Měl pocit, že se mu žaludek zaplnil rtutí, že je studený jako led a nesmírně těžký. Znovu se postrčil kupředu a pokoušel se dosáhnout na sklenici, ale jen ji bezmocně srazil. Mozek mu začínal blednout, složil předloktí bezmocně na skleněnou hranu stolu a ucítil,

jak mu hlava poklesla na zápěstí.

Když opět vzhlédl, stál před ním Sheringham a útrpně se usmíval. "Trochu nevolno, co?" řekl.

Maxted dýchal přerývaně, ale nakonec se mu podařilo opřít se znovu o opěradlo. Snažil se Sheringhamovi něco říct, jenže si nemohl vzpomenout na jediné slovo. Srdce se jakoby chtělo utrhnout, a Maxted se zašklebil bolestí.

"Nebojte se," uklidňoval ho Sheringham. "Fibrilace je pouze vedlejší účinek. Sice nepříjemný, to snad, ale to vás za chvíli přejde."

Procházel se zvolna kolem dvora a pátravě si Mastera prohlížel z různých úhlů. Očividně spokojen, usedl za stůl. Do ruky uchopil sifon a zamíchal jeho obsahem. "Kyanát chromitý. Má inhibiční účinek na koenzymový systém, který řídí rovnováhu tělesných tekutin, vyplavuje hydroxylové ionty do krevního oběhu. Krátce, právě se topíte, a ne že se jen dusíte, jak byste se dusil, kdybyste byl ponořen do vnější lázně. Teď vás ale nesmím rozptylovat."

Naklonil hlavu k reproduktorům. Jako pružné vlny pleskající v moři latexu vstupoval do dvora podivně přidušený houbovitý zvuk. Rytmus byl ohromný a jaksi neohrabaný, podtržený hlubokým, mdlým a těžkopádným sípáním gigantický^{ch} měchům. Zpočátku sotva slyšitelné zvuky sílily, až zaplnily dvůr a přehlušily šum dopravy zaléhající sem od silnice.

"Není to fantastické?" zeptal se Sheringham. Vzal sifonovou láhev za hrdlo, překročil Masterovy nohy a pootočil tónovou clonou pod jednou reproduktorovou skříní. Vypadal rozradostněně a čile, bezmála o deset let mladší. "Opakuje se to po třiceti sekundách, 400 mikrosonů, tisícinásobné zesílení. Uznávám, že jsem tuto nahrávku trochu upravil, ale přesto je pozoruhodné, jak půvabný zvuk se může změnit v něco tak odporného. V životě neuhádnete co to je."

Maxted se s přemáháním pohnul. Jezero^{rtuti} v žaludku bylo chladné a bezedné jako mořský příkop; ruce a nohy se mu hodně zvětšily, až se nafoukly jako končetiny utonulého obra. Viděl pouze, jak se před ním pohybuje Sheringham, a slyšel, jak v dálce pomalu tepe moře. Teď už blíž; bušilo s tupým vytrvalým rytmem, ohromné vlny nabývaly rozměrů balónů a rozprskávaly se jako bubliny v lávovém moři.

"Tak vám povím, Mastere, že sehnat tuto nahrávku mi trvalo

rok," řekl Sheringham. Stál před Masterem rozhořčen a gestikuloval sifonovou láhví. "Rok. Víte vy vůbec, jak takový rok může být hnusný?" Na okamžik se odmlčel, potom se vytrhl ze vzpomínek. "Minulou sobotu, chvíli po půlnoci, jste se vy a Susan rozvalovali právě v tomto křesle. Víte, Maxtede, tady všude dokola jsou audiosondy. Tenké jako tužka, s ohniskem šest palců. Jenom do té opěrky, co máte pod hlavou, jsem nastrkal čtyři." Jako poznámku pod čarou dodal: "Ten vítr je váš dech, tenkrát pořádně silný, pokud si vzpomínám. A ten hromový efekt vytvořily vaše navzájem smíchané tepy."

Maxted se vznášel v záplavě zvuků.

O něco později mu do očí vplula Sheringhamova tvář, roztřesená bradka, divoce se chvějící ústa.

"Maxtede! Můžete hádat ještě dvakrát, tak se trochu soustředte," vykřikl podrážděně a jeho hlas se téměř ztratil v hřmění, které se valilo z moře. "No tak, člověče, coto je? Maxtede!" zařval Sheringham. Přiskočil k nejbližšímu reeproduktoru a otočil regulátorem hlasitosti na maximum. Dvorem se dunivě hnaly zvuky a jejich ozvěna burácela nocí.

Maxted byl v tomto okamžiku téměř u konce, blednoucí myšlení jako beztvary ostrůvek dočista vymletý bušícími vlnami

Sheringham si klekl a zakřičel mu do ucha.

"Maaxtede, slyšíte ještě to moře? Víte, v čem se topíte?"

Sled obrovských vln, jedna topornější než druhá, se přes ně převaloval a táhl je do hlubin.

"V polibku!" zaječel Sheringham. "Polibku!"

Ostrov se smekl a sklouzl do tekutého písku podmořské plošiny.

překlad V. Kříž

Pavel Šrédl

T E L E - F I C T I O N S

.....
"A tím naše vysílání končí, vážení přátelé. Loučím se svými a přeji vám dobrou noc. S diváky čtvrtého světelného okruhu se loučím navždy, protože až uslyšíte tato má slova, budu již několik desetiletí po smrti."

+ + +

"... a yní něco pro ženy. Štéhloploutvé manekýnky nám předvádějí poslední modely od sousedů. Před dvaadvaceti lety vypadala letní móda v tropech ERINNU II. takto..."

Frank Ward Interní sdělení

Harvey Richards

24. září 2010

vedoucí projektu - odd 1985

C.Č.,s. srov. o.

Věc: Připomínky obsažené ve vašem posledním interním sdělení pro naši kancelář - č 249.

Harvey,

přísámbohu, že tohle je naposled, kdy to chci s tebou probírat. Všechno kolem C.Č., s.s.r.o., je v pořádku a legální. Já bych to měl vědět, proboha! Na nikom se nedopouštíme podvodu, jak jsi to podivně vyjádřil. A že jsi ten stroj času dosud nevyvinul, ještě neznamená, že neexistují tisíce spokojených zákazníků, které jej použily a moc se jim to líbilo. Krucinál! Jsi dokonce ostražitější, než si vzpomínám. Teď ten stroj času postavíš, když jsem ti sehnal nutný kapitál, abych vyřešil problémy s hardware; to býval vždycky největší zádrhel. Tak mi trochu důvěřuj, prosím tě! Když nemůžeš věřit m n ě, komu bys pak věřil?

Podívej, jak jinak bych mohl prodat tucet prvotřídních výletů na Caligulův silvestrovský večírek v roce 40? A tenhle týden! Jak jinak by mohly dorazit na tvůj stůl plastické pruty určené k financování téhle akce (o tom interním sdělení ani nemluvě), kdybych si neodskočil pětadvacet let zpět do své minulosti, abych to všechno udržel v chodu? A mimochodem, přestaň už číhat v kanceláři, abys mě při tom načapal. Jsi stejně škodolibý jako tenkrát o vánocích, a stejně to máš marné. Ano, musíme takhle pokračovat, setkat se fakt nemůžeme. To snad chápeš.

Prosím tě, uklidni se a vrať se do laboratoře. Žádná levota v tom není - ani teď, ani potom. Jenom si v duchu musíš říkat: "Jedu podle plánu, jedu podle plánu."

Navždy tvůj

Harvey Richards,
ředitel pobočky
odd 2010
C.Č., s.s.r.o.

PS:/ Že mi nevěříš, to mě vážně zraňuje!